

NVVK STUDIEDAG

**‘Trends & ontwikkelingen,
wat kunnen we ermee in de
schuldhulpverlening’**

10 april 2018, Jaarbeurs te Utrecht

Opening **door dagvoorzitter**

Rik Bovenberg

nvvk

Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren

#nvvkstudiedag

Programma

09.30 uur	Ontvangst
10.00 uur	Opening door dagvoorzitter - <i>Rik Bovenberg</i>
10.05 uur	Actualiteiten - <i>Marco Florijn</i>
10.25 uur	Interview - <i>Staatssecretaris Tamara van Ark</i>
10.45 uur	Pauze
11.05 uur	Workshopronde 1
12.05 uur	LUNCH
12.55 uur	Ga mee in de toekomst! - <i>Jim Stolze</i>
13.40 uur	Innovatie: financiële gezondheid - <i>Willem Knaap</i>
14.00 uur	Schulden en basisvaardigheden; waar mag de hulpverlener op rekenen - <i>Roeland van Geuns</i>
14.20 uur	Korte pauze
14.30 uur	Workshopronde 2
15.30 uur	Workshopronde 3
16.30 uur	Afsluiting met hapje en drankje

Actualiteiten

Marco Florijn
Voorzitter NVVK

Artikel 48 Wck

Rechtbanken: ‘verklaring niet ontvankelijk indien indiener een privaatrechtelijke organisatie is.’

**Druk vanuit de NVVK op
aanpassen wetgeving:
SZW, EZ, Tweede
Kamer, staatssecretaris, etc.**

Highlights

- **Lobby:**
 - Gemeenteraadsverkiezingen
 - Rondetafel Tweede Kamercommissie Sociale Zaken
- **Notitie Studiefinanciering & Schulden**
- **www.financieelgezondewerknemers.nl**
- **Inspectie SZW: 'toegang schuldhulpverlening is verbeterd, maar nog werk aan de winkel'**

Schouderers Eronder

- In 26 gemeenten zijn gangmakers actief
- Er hebben 8 kennissessies plaatsgevonden
- Pakket van eisen voor scholingsprogramma is opgesteld en gecommuniceerd
- Er is een werkende quick scan voor raadsleden en wethouders
- Effectieve interventies zijn verzameld

Noteer vast in je agenda:

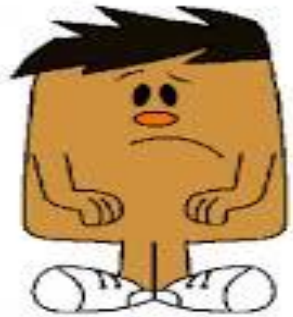
6 december 2018 eindcongres Schouderers Eronder

Barometer Schuldhulpverlening, eerste trends jaarverslag 2017

Dienstverlening	Groei/krimp 2017 t.o.v. 2016
Aantal klanten	+
Gemiddelde schuld	+
Sociaal krediet	+
Aantal schuldregelingen	+
Informatie & Advies	+
Wsnp-verklaringen	-
Beschermingsbewind	+

Trends & ontwikkelingen

Mr.
Average

Gemiddelde klant in de schuldhulpverlening is:

- **man**
- **alleenstaand**
- **van middelbare leeftijd**
- **heeft een laag inkomen vaak uitkering**

Interview

Staatssecretaris Tamara van Ark
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Herbert Zilverentant
Directeur NVVK

PAUZE

Workshopronde 1

1.1 Via blockchain van regie naar coaching binnen schuldhulpverlening – zaal 2.18

Günther Bosman en Marco Bronswijk

1.2 Het belang van schuldhulpverlening aan ondernemers – zaal 2.10

Silke Eitink en Bernd Menting

1.3 Sociaal verantwoord incasseren - zaal 2.19

Mokthar Kuiters

1.4 Toegang Wsnp en de inzet van dwangmiddelen – zaal 2.17

Ilja de Meersseman, Lydia Heijne en Teun Eisses

nvvk

Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren

LUNCH

Ga mee in de toekomst!

Jim Stolze
Trendwatcher

Innovatie: Financiële gezondheid

Willem Knaap
Innovation Manager Rabobank

Schulden en basisvaardigheden; Waar mag de hulpverlener op rekenen

Roeland van Geuns
Lector Armoede Interventies aan de
Hogeschool van Amsterdam

Armoede, schulden en basisvaardigheden

NVVK Studiedag
Utrecht, 10-4-2018

Roeland van Geuns
Adviseur en Lector Armoede Interventies

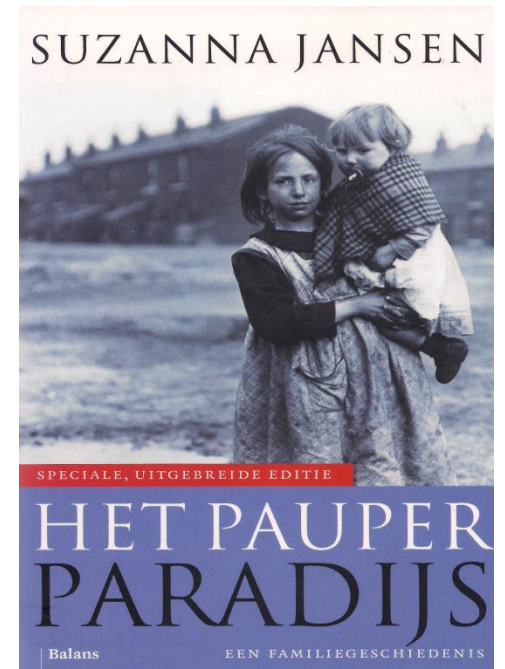
Terug in de tijd: armoede in 19de eeuw

1^e Congres van het Armwezen (1854) stelde dat oorzaken voor armoede zijn

1. Gebrek aan matigheid
2. Onvoorzichtigheid bij het aangaan van huwelijken
3. Gebrek aan spaarzaamheid
4. Gebrek aan werk

- Analyse deels gelijk aan 21ste eeuw
 - Overbesteding
 - Life events als oorzaak
 - Geen buffer hebben
 - Overleven
- Oplossingen: niet meer in Drenthe, maar anders?

Arme huishoudens rond 2000

Armoede bestond *relatief* vooral onder:

- Laag opgeleiden
- Bijstandsgerechtigden
- Arbeidsongeschikten
- Ouderen
- Eenoudergezinnen

Veel minder onder:

- Werkenden

Achtergronden armoede rond 2000

- Geen arbeidsparticipatie (uitkeringen)
- Leeftijd (velen met een relatief klein pensioen)
- Zelfstandigheid: marginaal ondernemerschap

Achtergrond	Aanleiding armoede/schulden
Opleiding, arbeidsmarktpositie, beperkingen	Overleven
Life events	Aanpassen
Verslavingen, beperkingen, ggz, etc.	Compensatie
Houding/gedrag/waarden/normen	Overbesteding

Crisis 2008 > nieuwe situatie

Crisis leidde tot nieuwe situatie: armoede ging schulden omvatten

Armoede en schuldenproblematiek 'bereikte' de middengroepen:

- Vergroent: steeds groter deel jongeren
- Vergrijst: na daling, weer toename aantal arme ouderen
- Versteent: snelle groei groep arme 'huisbezitters'
- Onderneemt: snelle groei aantal ondernemers met schulden
- Werkt: zeer snelle groei van het aantal werkende met schulden

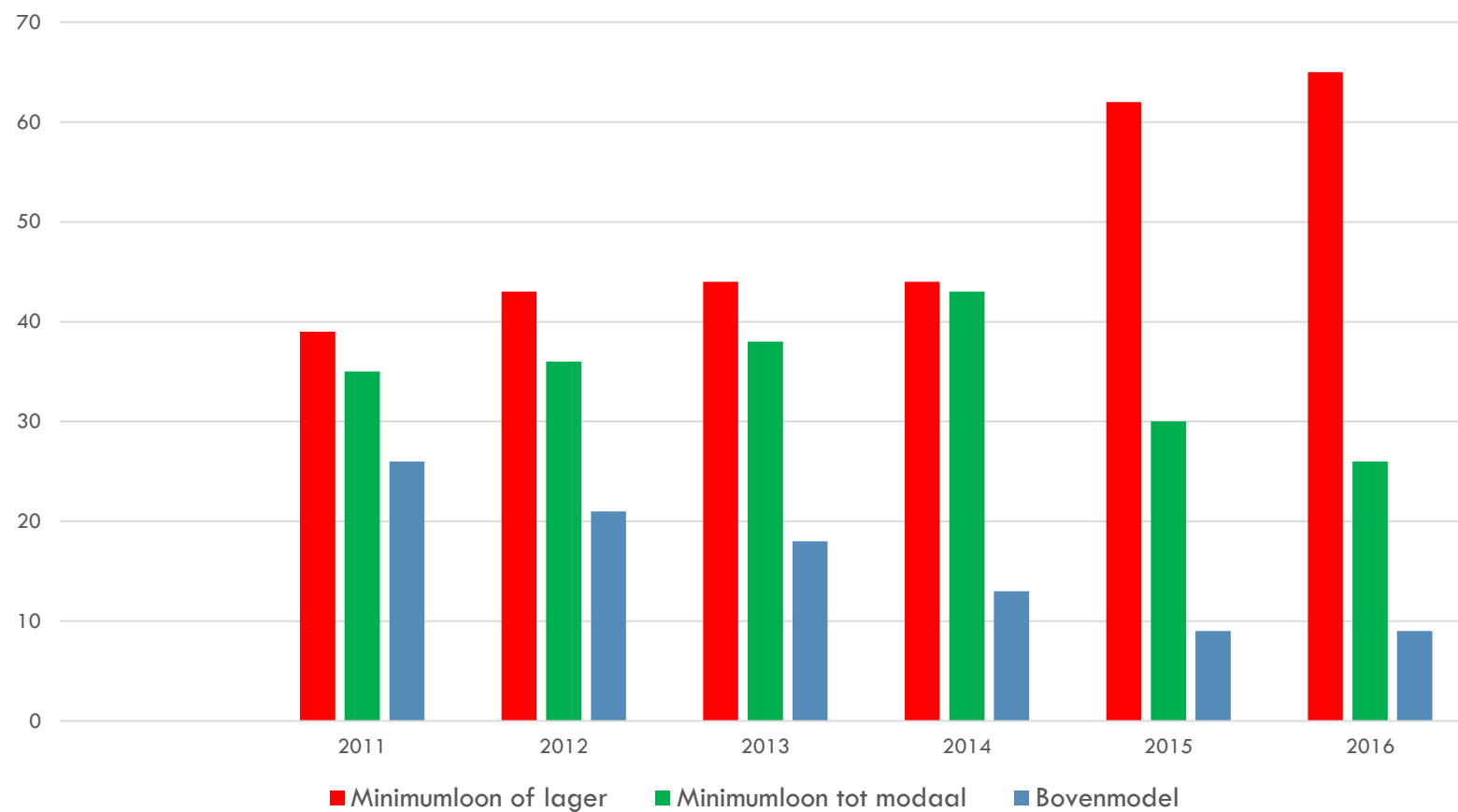
(Bron: Jungmann, 2012)

Einde crisis: naar het nieuwe normaal?

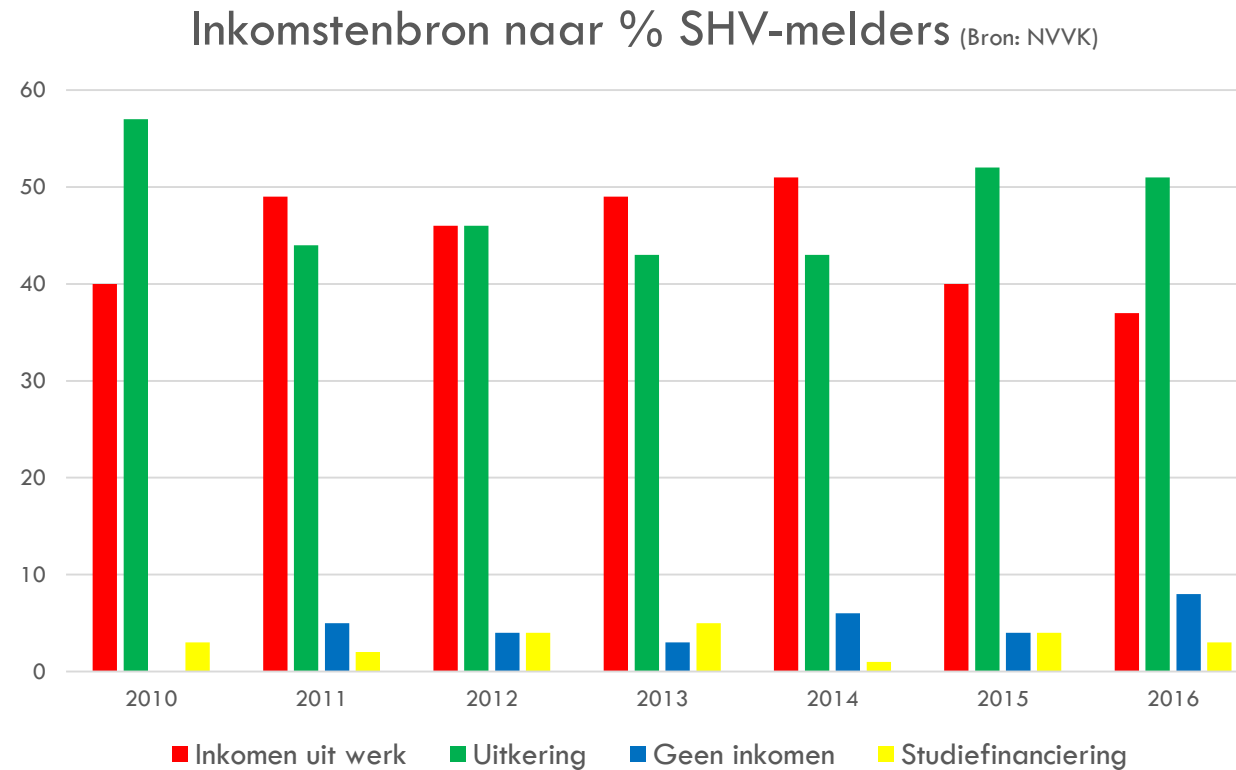
- Financiële crisis over, economische groei terug
- Armoede en schulden bij oude en nieuwe groepen:
 - ▣ Oud
 - Niet-werkenden (met name bijstand)
 - Laag opgeleiden
 - ▣ Nieuw
 - Werkenden, met name flexwerkers en zzp'ers
 - Migranten
 - ▣ Afnemend, maar voor hoe lang?
 - Ouderen
 - Jongeren

Veranderingen in beeld (I)

Inkomenshoogte naar % SHV-melders (Bron: NVVK)

Veranderingen in beeld II

Samenstelling SHV-groep 2017

- Inkomen (€ 1 200): 45%
- Opleidingsniveau (laag): 49%
- Migratie-achtergrond: 25%
- Bijstandsuitkering: 30%

(Bron: Mesis, 2017)

Conclusie: aandeel kwetsbare groepen groeit weer

Achtergronden kwetsbaarheid

- Beperkte basisvaardigheden: minimaal 25%
 - ▣ Lage taalvaardigheid
 - ▣ Lage rekenvaardigheid
 - ▣ Beperkte digitale vaardigheid
- LVB-problematiek: minimaal 15%
- Zwak netwerk
- Beperkte sociale en bureaucratische

Beperkte financiële zelfredzaamheid

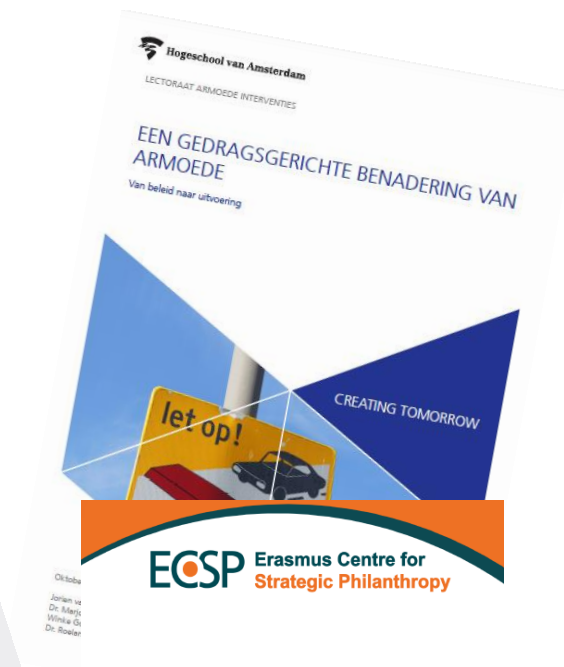
Oplossingen

- Financiën en bureaucratie veel makkelijker maken: helpt iedereen
- Accepteren dat een vrij grote groep financiën niet (helemaal) zelf kan leren beheren
- Accepteren dat preventieve ondersteuning goedkoper is dan curatief oplossen
 - ▣ Liever budgetbeheer en beschermingsbewind dan schuldhulpverlening
 - ▣ Investeren in sociaal raadslieden
 - ▣ Investeren in technologische hulpmiddelen

Dank u voor uw aandacht!

Roeland van Geuns

- roelandvangeuns@socialogica.nl
- 06-24607492

**Samen uit armoede:
hoe kunnen fondsen het verschil maken?**
Input document voor het ECSP Armoede Learning Event op 20 september 2017.

Roeland van Geuns en Marjolka van Doorn*
In opdracht van Erasmus Centre for Strategic Philanthropy

KORTE PAUZE

Workshopronde 2

- 2.1 **Sociaal verantwoord incasseren** - *Mokthar Kuiters*
- 2.2 **Casussen vanuit de community** - *Joeri Eijzenbach en Janine Ottenhof*
- 2.3 **Armoede en Blockchain: het Huishoudboekje** – *Anna Potijk en Janine Wagensveld*
- 2.4 **Vroegsignalering: een update van alle ontwikkelingen** - *Marianne Oostrik*

Workshopronde 3

- 3.1 **Casussen vanuit de community** - *Joeri Eijzenbach en Janine Ottenhof*
- 3.2 **Armoede en Blockchain: het Huishoudboekje** – *Anna Potijk en Janine Wagensveld*
- 3.3 **Vroegsignalering: een update van alle ontwikkelingen** - *Marianne Oostrik*
- 3.4 **Het belang van schuldhulpverlening aan ondernemers** - *Arie Hovestad en Jaap Tol*